OCAK - ŞUBAT 2018 - SAYI 1

Millî Mecmûa

Kim var imiş biz burada yoğ iken?

ATSIZ

12 Ocak 1905 - 11 Aralık 1975

GEÇMİŞİN ERKEK SESİ

İlim tahsil ederken memleket ve mukaddesat düşmanlarınca şehit edilen

***Fırat Yılmaz Çakıroğlu**'na*

ithaf edilmiştir.

İmtiyaz Sahibi
Ömer Ali Başara

Genel Yayın Yönetmeni
Yasin Usta

Editör
Ahmet Alperen Can

Kapak Tasarımı
Vedat Osman Korkut

Tasarım
Büşra Eğitmen

Yayın Kurulu
Göktürk Ömer Çakır
Oğuzhan Murat Öztürk
Metin Savaş
Misli Baydoğan
Serhat Demir
Mehmet Çalışkan

Mecmûa Ekibi
Elif Davarcı
Elif Özen
Ahmet Boyraz
Doğukan Oruç
Mustafa Acun
İbrahim Daş
Özkan Özyurt
Okan Karadoruk

https://twitter.com/MilliMecmuam
https://www.facebook.com/mmecmua/

İletişim Bilgileri:
Yasin USTA: 0531 340 37 01
Ömer Ali Başara: 0542 471 75 15
Hesap Numaraları:
PTT Hesap Numarası: Ömer Ali Başara 13081105
Ziraat Hesap Numarası: Ömer Ali Başara TR6200 0100 0239 7606 6091 5001

İÇİNDEKİLER

Önsöz.....I
Önsöz.....II

Biyografi & Kişiliği

Atsız/Göktürk Ömer Çakır.....2
Atsız-Sabahattin Ali Davası: Sancıdan Bayrama "3 Mayıs"/Selim Yıldız.....7
Ulusal Basında Atsız'ın Yankıları/Serkan Akgöz.....17
Hüseyin Nihal-Erken Çocukluk Yılları/Mişli Baydoğan.....21
1944-1945 Irkçılık Turancılık Davası Tefrikası/Fatih Orta.....24

Edebi Kişiliği

"Atlıyı Atından İndiren Kalem Sâhibi"/Turgut Güler.....31
Atsız'ın Öyküleri/Elif Davarcı.....38
Bozkurtlar/Hasan Erimez.....41
Ruh Adam Romanında Arketipler Ve Metinlerarasılık/Metin Savaş.....43
Kavgaların Gölgesinde Kalan Şair/Talat Ülker.....49
Ruh Adam Romanında Otobiyografik Unsurlar/Metin Savaş.....60
Yeniden Doğuş Biçimleri Ve Ruh Adam Romanı/Şamil Yeşilyurt.....69
Ruh Adamın Halet-İ Ruhiyesi/Misli Baydoğan.....81
Ruh Adam Şizofren Midir?/Metin Savaş.....86

Tarihçilik

Atsız Ve İslâmiyet Öncesi Türk Tarihine Bakışı/Volkan Özkan.....97
Hüseyin Nihâl Atsız'ın Selçuklu Tarihine Bakışı/Yasin Usta.....102
Atsız'ın Çevirileri Ve Osmanlı'ya Bakışı/Mehmet Çalışkan.....117
Nihâl Atsız'ın Târih Algısı Ve Türk Târihi Hakkındaki Görüşleri/ Murat Yılmaz.....121

Mukayeseler

Hüseyin Nihal Atsız Ve Dilaver Cebeci Şiirinde Göz Tema'sı Etrafında Beşeri Aşk/Mustafa Efeoğlu.....136
Türk Destanları Ve "Bozkurtların Destanı" Üzerine/Hakan Yıldırım.....140
Serdengeçti Aynasından Atsızca Yansımalar/Hasan Tülkay.....146
Birkaç Hatıranın Gölgesi Altında/Ömer Yasin Yıldız.....155
Alman Ve Türk Milliyetçiliği: Herder-Fichte Ve Nihâl Atsız Örneği Üzerinden Bir Mukâyese Denemesi/Mustafa Acun.....163
H.Nihal Atsız & Nurettin Topçu Yollar Nereye Gider?/Av. Adil Özcan.....169
Atsız Ve Rıza Nur/Ozan Karabulak.....186

Bir Müdâfî Bir Müterediddit:Nihâl Atsız Ve Peyâmi Safâ Münâsebetine Dâir/
Ahmet Alperen Can.....195
Nihâl Atsız - Nurettin Topçu Ve Millet/Lütfi Bergen.....216

Fikir

Atsız Ve Ahlâk/Kutlu Altay Kocaova.....231
Atsız Ve İslamcılık/Kağan Bahadır Küçükalcan.....234
"Atsız Ve Din" Üzerine Panoramik Bir Bakış/Ferit Salim Şanlı.....238
Hüseyin Nihâl Atsız'ın Devlet Şuuru Ve İstikbaldeki Devlet Tasavvuru/
Oğuzhan Murat Öztürk.....244
Nihâl Atsız'ın Mevlânâ'ya Bakışı/Doğukan Oruç.....255
Orkun Dergisinde Rejim Tartışmaları/Erhan Sandıkçı.....273

Denemeler

Atsız/Tanıl Bora.....287
Atsız Portresinin Tamamlanması Üzerine Düşünceler Ve Yeni Bir Formla Atsız'ı
Anlatmak Önerisi/Göktürk Ömer Çakır.....290
Gerçek Bir Er Kişi/Yağız Gönüler.....294
20. Yüzyılın Kür Şad'ı Atsız/Mustafa Yiğit.....296
Atsız'ın Bir Mısraı Üzerine/Hüseyin Fazıl Hikmet.....301
Bulanık Bir Çağda Berrak Bir Duruş/Ebubekir Kurban.....305

Eleştiri

"Vaktiyle Bir Atsız Varmış"; Artık Yok!-1/Göktürk Ömer Çakır.....309
"Vaktiyle Bir Atsız Varmış"; Artık Yok!-2/Kutlu Altay Kocaova.....322
Sol'un Atsız İmgelemi(Ni Sallamak)/Murat Yılmaz.....336

Röportaj

Prof. Dr. Ahmet Bican Ercilasun İle Hüseyin Nihal Atsız Üzerine Bir
Röportaj : Zeynel Abidin Polat.....347

Kronoloji.....355

SOL'UN ATSIZ İMGELEMİ(Nİ SALLAMAK)

*Murat Yılmaz**

Giriş

Bu deneme niteliğindeki metin, Sol görüşlü birkaç akademisyen ve yazarın bir kısım eserinde yaratılan Atsız imgeleminin irdelenmesini içermektedir. Sol'un Atsız'a bakışı birkaç örnek üzerinden anlatılarak bu imgelemin aslında ne kadar "yapay" ve sorguya açık bir inşa olduğu vurgulanmak istenmektedir. Amaç, Sol'un Atsız eleştirisini eleştirmektir. Bu şekilde bir anlamda ülkemizde endazeyi kaçıranlarca seviyesi düşürülen eleştiri kültürüne de küçük bir katkı sağlanmış olacaktır.

İdeolojik Tanımlamalar: Türkçülük Faşizmdir ve En Büyük Faşist Atsız'dır!

Sol'un tanımlayışına göre Türkçülük/Turancılık "Faşist" bir ideolojidir[1]. Türkçülüğün basit bir ideolojik kalıp içerisine yerleştirilerek anlama çabası, beraberinde tematik olguların yanlış değerlendirilmesine sebebiyet verebilecek niteliktedir. Oysa Türkçülük salt bir ideoloji değil, ondan da öte bir hayat felsefesini ihtiva etmektedir. Etkileri hayatın her alanına sirayet eden, insanın sahip olduğu duygu ve düşünceleri şekillendiren ve karakter olgunluğuna eriştiren bir fikirsel sistem olması hasebiyle de ontolojik bir değer taşımaktadır. Türkçülük basmakalıp, durağan ve dogmatik bir anlayışa sahip olmamayı gerektirir. Her düşüncenin, felsefenin olduğu gibi Türkçülüğün de temelleri vardır ve bunların değiştirilmesi olanaksızdır. Fakat bu küçük bir alanı ifade etmektedir. Onun dışındaki her şey ise koskoca bir bilgi ve yorum düzlemine sahiptir.

Türkçülüğü "Faşizm" olarak algılayan Sol, Nihâl Atsız'ı da pek tabiî "*Türkçü faşizmin baş ideoloğu*" olarak tanımlamaktadır.[2] Sol'un Atsız'ı "Faşist" olarak tanımlaması yeni değildir. 1930'lu yılların başından itibaren Atsız, Türkçülüğe

* Arş. Gör., KTÜ Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü.

1)Tanıl Bora, Milliyetçiliğin Kara Baharı, İstanbul 2013, s. 88.

2)Fatih Yaşlı, Türkçü Faşizmden "Türk-İslam Ülküsü"ne, İstanbul 2017, s. 19.

karşı çıkanlar tarafından hem onların iddiasına göre Alman Nazileriyle işbirliği içerisinde olduğu gerekçesi hem de kendilerince bir aşağılama ve hakaret unsuru olarak "Faşist" diye adlandırılmıştır. Atsız'ın 1943'te "En Sinsi Tehlike" ismiyle bastırdığı broşürde kendisine yönelik bu ithamlara verdiği yanıt, bugün bile değerini koruyan bir manifesto gibidir. Türkçülüğün Alman kaynaklı bir fikrî yapı olduğu iddialarına tepki gösteren Atsız ardından şunu söylemektedir: *"Halbuki ben faşist değilim. Ben yalnız Türkçüyüm. Türk tarihinin içinde yüzüyorum. Diyebilirim ki her günüm 27 asrın içinde geçiyor. [...] Hakkımda türlü türlü söyliyen insanlara ve hakikî fikrimi soranlara şunu söylemek isterim ki ben ne faşistim, ne demokratım. Ben, yabancı kaynaklı hiçbir fikri benimsemeğe tenezzül etmiyecek kadar millî şuur ve gurura malik bir Türküm. Siyasî, içtimaî mezhebim Türkçülüktür."*[3] Böylece Atsız kendisinin ne İtalyan Faşistleriyle ne de Alman Nazileriyle bir görüş birliği içerisinde bulunmasının imkân dâhilinde olamayacağını ifade etmektedir. Ancak ısrarla Atsız'ı "Faşist" olarak tanımlamak platonik bir sevdaya kapılmış âşığın durumuna benzemektedir. Bu platonik ilişkide Sol'un Atsız aşkı marazî bir duyguyu ifade etmektedir ve bu şekliyle de bir saplantı hâlini almıştır. Anlaşıldığı üzere Sol'un Atsız'a bakışı, yine onlar tarafından ortaya koyulan "Faşist" ve yabancı/öteki düşmanı Atsız'dan daha Faşist ve düşmanca bir tavır üzerine kuruludur. Türklüğe dayanan, lokomotifi Türk milletine ait değerler bütünü olan bir fikir siteminin İtalya'nın Faşist ve Almanya'nın Nazist düşünce yapılarıyla kolektivistleştirme izahı ve benzeştirme/örtüştürme amacı Sol'un başlangıçtaki yanlış çıkış noktasını ve aslında günümüze kadar devam eden Türkçülüğün anlaşılamaması/yanlış yorumlanması sonucunu doğurmuştur. *"Türk tarihinin içinde yüzüyorum. Diyebilirim ki her günüm 27 asrın içinde geçiyor"* diyen Atsız'ın Türkçü fikir sistemini, Batılı ideoloji ve felsefelerle mukayese yerine Türk tarihi ve kültürü merkezli çıkarımlarla desteklenip hareket noktasının bu minvalde belirlenmesi ile daha isabetli sonuçlara varılması mümkündür.

Atsız'ın kimilerine eksantrik gelen duruşunun ve anlayışının sebebi onun fikrî sisteminin dar kalıplar içerisinde ve yalnızca şekilsel bir incelemeye tabi tutulmasından kaynaklanmaktadır. Oysa Atsız'ın derinliklerine inildiğinde ortaya çıkan sonuç Sol'un yaratmaya çalıştığı Atsız imgeleminden çok farklıdır. Bir kere o bir aydındır ve aydın olmanın şartlarını üzerinde taşımaktadır. Türkiye'de aydın olmak çok farklı manalara büründürülmektedir. Kimilerince aydın konumundaki bir şahsın öznelliği ifade eden her türlü millî duygulardan uzak olması beklenilmektedir. Kendilerini fildişi kulelere hapsedip oradan bakıp aşağıda kalanlara hitap etmek ne kadar aydın kavramıyla uyuşmaktadır, tartışılır. Oysa Türkçü aydının birinci kuralı içinde yaşadığı topluma uzaklaşmadan, onun duygu ve düşüncelerinden hareket ederek kılavuzluk yapmaktır. Nitekim Atsız da Türkçü fikir gereği toplumcu bir anlayışa sahiptir. Yani kendisinden önce toplumu düşünür. Toplumun çeşitli iç ve dış etkenler nedeniyle yozlaşan yahut eksik kalan yönlerini tespit ederek sorunların çözümünde yol göstermeye çalışır. Bu bağlamda ister ilmî ister fikrî isterse edebî çalışmalarında olsun hepsinde sosyal faydacılık ilkesiyle hareket

3)Atsız, En Sinsi Tehlike, İstanbul 1992, s. 67-68.

etmiştir. Atsız'ın bu çalışmalarının hemen hepsinde topluma verilmek istenilen mesajlar vardır. Atsız, sahip olduğu fikrî sistem gereği bunu Türkçülüğe göre yapmıştır. Türkçülük de temel dinamiklerini bu toplumu meydana getiren maddî ve manevî değerlerden aldığı için bu toplumun üzerine göre dikilen elbise gibidir. Bu manada kendisini terzi gören Atsız da gerek devlet yöneticilerine gerekse topluma hitap edecek şekilde düşüncelerini açıklamıştır. Bunu yaparken de gençliğe büyük önem vermiştir. Malum olduğu üzere bir milletin geleceği gençliğinin varlığına bağlıdır. Gençliğin sahip olduğu bilgi, ahlâk ve maneviyat duygusu bir milletin kutsal değerlerinin de devamlılığının teminatıdır. Toplumsal mirasına sahip çıkamayan bir nesil, binlerce yıllık tarih ve kültür birikiminin yok olmasına sebebiyet verecektir. Bu ise devletin ve milletin sonunu getirir. İşte bu sebeple Atsız'ın eserleri özellikle gençlere belli değerleri kazandırmayı amaçlamaktadır. Bu değerler ise içerisinde yaşadığı toplumla birlikte kendisini var eden kavramlardır. Konuya bu şekilde bakıldığında Sol'un imgelemindeki "Faşist" Atsız' ile tarihsel anlamdaki Türkçü Atsız arasında yadsınamayacak bir farklılık olduğu ortaya çıkmaktadır.

Atsız'ı Sol Çarmıha Germek: Yanılgılar ve Hatalar

Türkçülüğü bir "Faşist" ideolojisi olarak tanımlayan Sol, 20. yüzyılda Türkçülüğün bayraktarlığını yapan Atsız'ı da bu akımın en büyük Faşistlerinden biri olarak görmektedir. Tanıl Bora'ya göre Atsız *"ileri derecede santimental ve faşist-emperyal siyasal Pan Türkizmin öncü"*lerinden birisidir.[4] Dolayısıyla Atsız'ın fikrî sistemi de bu çerçevede, Batı'daki Faşist/Nazist ideolojiler etrafında kavramsal anlatısı zenginleştirilerek sunulmaktadır. Atsız'ın gerek fikrî gerekse edebî çalışmalarında olsun söyledikleri ancak bu şekliyle değerlendirilir. Fikirlerinin Türk milletinin tarihsel ve sosyo-kültürel temelleriyle ilişkisi irdelenmez. Bunun çok da önemi yoktur. Aslolan, "Faşist" Atsız'ın Sol çarmıha gerilmesidir. Bu bağlamda Sol'un yarattığı Atsız imgelemini birkaç örnek üzerinden incelemek bu metnin yazılış gayesini gerçekleştirmemizi sağlayacaktır.

Sol'un Atsız imgelemi içerisinde adeta bir tabu haline gelen/getirilen Atsız'ın kadın/cinsellik karşıtlığı yahut Atsız'da kadın/cinsellik yoksunluğu sıkça ele alınıp zikredilen konuların başında yer almaktadır. Atsız'ın Türkçü fikir sisteminde yer edinmekle birlikte kişiliğini de oluşturan en önemli kavramlardan biri militarist anlayıştır. Onun bu militarist anlayışını "Faşist" erkek tipolojisine büründüren Sol, bu şekilde Atsız'ın kadın düşmanlığına dayanak oluşturmaya çalışmaktadır. Bunu yaparken de Atsız'ın edebî eserlerine atıf yapmaktadırlar.

Murat Belge, Atsız'ın edebiyatçılığını *"faşist bir edebiyat"* olarak nitelendirip, kadını bastıran ve kadından büyük ölçüde arındırılmış bir dünya yarattığını söylemektedir.[5] Ona göre Bozkurtların Ölümü romanında Göktürk hükümdarı Kara Kağan'ın bir Çinli kadınla evlenmesini roman boyunca anlatılan bütün kötülüklerin kaynağı olarak görülmektedir. Bu bakış açısıyla Atsız'ın fikir siste-

4) Tanıl Bora, Türk Sağının Üç Hâli Milliyetçilik, Muhafazakârlık, İslâmcılık, İstanbul 2017, s. 36.

5) Murat Belge, "Bir Milliyetçilik Rüyası Olarak Nihal Atsız ve Romanları", Parşömen, Cilt 4, Sayı 2, Yaz 2006, s. 91. Bu nitelemeyle birlikte aynı yazısında Murat Belge Atsız'ın romanlarının çok başarılı olduğunu kabul/itiraf etmektedir bknz. aynı makale s. 102.

minde kadınların cinsel kimliklerinin öne çıkarılmasının bir ahlak düşkünlüğüne sebebiyet verdiğini iddia etmektedir. Yine ona göre bu nedenle de cinsellikten uzak aseksüel bir insan tipi yaratmak tam da Atsız'ın militarist anlayışına uygun düşmektedir. Zira Kara Kağan'ın bir kadınla evlenmesi Göktürklerin Çinlilere esir düşmesine sebebiyet vermiştir.[6] Romanı bir bütün olarak değerlendirip tahlil ettiğimizde ise ortaya çıkan sonuç Belge'nin yorumundan farklılık arz etmektedir. Çünkü roman boyunca işlenen Göktürklerin günden güne zayıflayıp en sonunda da Çinlilerin esareti altına girmesi konusunun asıl sebebi Kara Kağan'ın devletin ve toplumun direği olan Türk töresinden uzaklaşması, yani millî şuurdan yoksun kalmasıdır. Bu bağlamda romanda Kara Kağan Türk töresine aykırı işler yapması nedeniyle başta Kür Şad olmak üzere diğer Gök Türkler tarafından suçlanmaktadır. Romanın kurgusu ile birlikte Atsız'ın anlatmak istediği de gaflet halindeki devlet yöneticilerinin devleti ve toplumu felakete sürükleyeceği gerçeğidir. Dolayısıyla tarihsel bir tema üzerine inşa edilen romanda Kara Kağan'ın Çinli İ-çing Katun'la evlenmesi bu bağlamda alegorik bir anlatımdır. Romanda Bozkurtların Ölümü'nün sebebi Kağan'ın bir kadınla evlenmesi, yani Belge'nin yorumladığı üzere militarist insan tipinden uzaklaşması değil, Türk töresini terk etmesidir. Romanın geçtiği dönem olarak millî şuurdan uzaklaşarak "Çinlileşme" tehlikesi, aynı romanın günümüzde geçtiğini varsayarsak "Batılılaşma" ile aynı izah ve anlayış çerçevesinde değerlendirilmelidir. Ancak Sol bu değerlendirmeyi yapmak yerine cinsel kimlik üzerinden Atsız imgelemine devam etmektedir. Nitekim bu konuda sarıldıkları diğer bir örnek de Topal Asker şiiridir.

Fatih Yaşlı, kadınların ekonomik hayata katılımıyla kamusal alanda yer almalarının Türkçü "Faşist" ideologların *"kadınlara yönelik saldırgan söylemi"* için bir vesile teşkil ettiğini ve ayrıca yine Türkçü "Faşist"lerin sıkça üzerinde durdukları ahlâkî çöküntünün *"kadın cinselliğinin şeytaniliği iddiası üzerinden"* kurgulandığını söylemekte ve buna bir örnek olarak da Atsız'ın Topal Asker şiirini göstermektedir.[7] Şiirde toplumsal değerlerin korunumu için cephede savaşırken sakat kalan bir askerin gayrî millî ve ahlâkî bir kız tarafından tiksinç bulunarak aşağılanması anlatılmaktadır.[8] Atsız'ın şiirde işlediği konu ise bu kızın Batılılaşmanın etkisiyle ahlâkî anlamda yozlaşarak içerisinde yaşadığı topluma yabancılaşmasıdır. Bu nedenle Atsız, bu askerin gözünden kıza nefretini kusmaktadır. Ancak kolayca anlaşılacağı üzere burada cinsel bir kimlik değil, bir zihniyet eleştirilmektedir. Çünkü Atsız'ın fikir sisteminde büyük yer edinen millî şuurun kaybı ve toplumun temeli olarak adlandırdığı ahlâkın erozyona uğraması Türk devleti ve milleti için büyük tehlike ve tehdittir.[9] Bu şiirde kadın üzerindeki etkilerini açıkladığı millî şuur ve ahlâkî çöküntünün yalnızca kadınlara hasredildiği gibi bir sonucun çıkarılması da mümkün değildir. Zira Atsız'ın fikrî makaleleri incelendiğinde görülmektedir ki bu konuda hedef tahtasına toplumun hemen her kesimini yerleştirmektedir. Bu

6)Belge, "Bir Milliyetçilik Rüyası Olarak Nihal Atsız ve Romanları", s. 82.
7)Fatih Yaşlı, "Kinimiz Dinimizdir" Türkçü Faşizm Üzerine Bir İnceleme, Ankara 2009, s. 105-106.
8)Atsız, "Topal Asker", Yolların Sonu, Barıman Yayınevi, İstanbul 1946, s. 33-38.
9)Birçok fikrî yazısında bunu anlatmaktadır bknz. *** [Atsız], "Millî Ahlâk", Atsız Mecmua, Sayı 6, 15 Birinciteşrin 1931, s. 121-122; *** [Atsız], "Bize Bir 'Gençlik' Lâzımdır", Atsız Mecmua, Sayı 12, 15 Nisan 1932, s. 285-287; Atsız, "Gençlik ve Ahlâk", Makaleler III, İrfan Yayınevi, İstanbul 1997, s. 157-160.

açıdan Atsız'ın millî şuur ve ahlâkı yozlaştırıcı tehlikenin ve tehdidin kaynağına yönelik söylemlerini onun "kadın karşıtlığı" ve *"kadın cinselliğinin şeytaniliği"* tezi üzerine inşa edilmesi sağlam deliller taşımamaktadır.

Tanıl Bora'nın aynı konuda vardığı sonuç da diğerlerinden farklı değildir. Bora, Bozkurtlar Diriliyor romanında Gök Türklerin, Ay Hanım'ın yönetimindeki Dokuz Oğuzlara saldırmak istemesinin nedenini Ay Hanım'ın güzelliği ile Gök Türk beylerinin gönüllerini çalıp hiçbirinin evlenme teklifini kabul etmemesi ve bir kısmıyla dövüşüp onları yenerek onurlarını kırması olarak görmektedir. Bu şekilde Atsız'ın düşünce sisteminde kadının nifak kaynağı olduğu, erkekler arası kardeşliğin kadının öldürülmesi üzerinden sağlandığı ve tehlikelerin bertaraf edildiği yorumunda bulunmaktadır.[10] Oysa bu noktada Bora'nın gözden kaçırdığı bir gerçek vardır. O da romanda Gök Türklerin Ay Hanım üzerine sefer açmasının asıl sebepleridir. Romanda görüleceği üzere bu sebeplerin ilki Ay Hanım'ın Dokuz Oğuzları bir araya getirip bir düzene koyması ve onları yavaş yavaş çoğaltıp zengin etmesidir. İkincisi ise Ay Hanım'ın kimliği gizli bir Gök Türk teginine, yani Kür Şad'ın oğlu Urungu'ya gönül vermesidir. Çünkü kendisini gizleyen bu teginin Gök Türk tahtı için hak iddia edeceğinden endişe edilmektedir.[11] Romanda işlenen tema Ay Hanım'ın cinsel bir kimlik olarak kadınlığı değil, yöneticilik ve liderlik vasfı ile İlteriş Kağan ve Bilge Tonyukuk'a rakip olması ve bu anlamda Gök Türk Devleti'ni tehdit etmesi üzerine kuruludur. Üstelik kimliği belirsiz bir Gök Türk teginine gönül vermesi ve Ay Hanım'ın bu teginle evlenip isyana kalkışması, İlteriş Kağan ve Bilge Tonyukuk'un yıllarca uğraşıp Gök Türkleri bir çatı altında demir bir yumruk haline getirmeye çalışmalarının önünde büyük bir engeli teşkil edecektir. Nitekim romanda Dokuz Oğuzlar üzerine sefere çıkmak için toplanan kurultayda savaş kararının alınması esnasında Urungu'nun asıl kimliğini bilen Binbaşı Pars'ın içerisinde bulunduğu güç durum şu şekilde tasvir olunmaktadır: *"Şimdi Urungu ile Ay Hanım arasında gizli bir gönül bağının varlığını anlar gibi oluyor ve Bilge Tonyukuk'un her şeyi bilerek, Gök Türk Kağanlığı'nın sarsıntısız yaşaması için bu ikisini fedaya karar verip vermemiş olduğu hakkında, kendi kendine, cevabı güç bir soru soruyordu. Bu ikisinden birinin ölümü ötekinin de ölümü demek olacaktı. [...] Urungu'nun Gök Türk Kağanlığı tahtında gözü olmayan bir bahadır olduğuna başkalarını inandırmak ne güçtü!"*[12] Atsız'ın fikrî sisteminde hakim paradigma olarak nitelendirilebilecek Türklerin tek bir çatı altında toplanmasının her şeyin üzerinde tutulması ve devletin kutsiyeti anlayışıyla paralellik arz eden bu edebî kurgudan bir kadın nefreti ve düşmanlığı sonucunu çıkarmak ilginç/zorlama bir yaklaşımdır. Sol'un Türkçülüğe şartlanmış olumsuz bakış açısı nedeniyle Atsız'ın ön plana çıkarmak, vurgulamak istediği kavramları/mefhumları gör(e)meyip, kendi zihinsel kalıpları doğrultusunda şekillendirdikleri bir demagojik anlatımla yaratmaya çalıştıkları Atsız imgeleminin çarpıklığı bu şekilde ortaya çıkmaktadır.

Bora'nın "kadın düşmanı Faşist Atsız" imgelemini desteklemek için kullandığı bir diğer argüman da tıpkı Belge ve Yaşlı'nın savunduğu gibi, cinsel kimlik-

10)Tanıl Bora, Cereyanlar Türkiye'de Siyasî İdeolojiler, İstanbul 2017, s. 283.
11)Atsız, Bozkurtlar Diriliyor, İstanbul 1949, s. 162-163.
12)Atsız, Bozkurtlar Diriliyor, s. 164.

ten arındırılmış aseksüel kadın stereotipi yaratmak istediği iddiasıdır. Buna kanıt ise Atsız'ın romanlarında hiçbir sevişme sahnesinin olmaması ve bununla ilgili örtülü de olsa hiçbir bahsin geçmemesidir. Bu şekilde *"Türk kızları/kadınları, sertlikleriyle, erkeksilikleriyle, cinselliklerinden sanki arınmışlıklarıyla görünürler."*[13] Oysa yine burada Bora'nın gözden kaçırdığı/görmek istemediği bir gerçeklik durmaktadır: Atsız, fikrî yazılarında olduğu gibi edebî eserlerinde de dikkat çektiği üzere kadının cinsellik üzerine kurgulanmış bir pozisyona düşürülmesine karşıdır. Atsız'ın romanlarında karakterlerin cinsel ilişkiye sokulmaması bilinçli bir tercihtir. Zira Ay Hanım, Gökçen ve Güntülü gibi kadın başkarakterler sıradan değil, belli bir kutsiyet taşıyan kadın tiplemeleridir. Gözlerinin güzellikleri ve etkileyicilikleriyle ön plana çıkarılan bu karakterlerin Atsız'ın romanlarında vuslata eremeyen âşık imajının ortaya konulması bakımından da bir anlamda dokunulmaz olması gerekmektedir. Romanlarının hiçbirinin mutlu sonla bitmemesi ve âşık olanın sevdiğine kavuşamaması şeklindeki olay örgüsü aslında kadın-erkek arasındaki aşkın kolayca erişilebilecek cinsel haz ve istekler şeklinde değil, olağanüstü duygularla cereyan eden bir yüce erdem olduğu anlayışının yansımasıdır.[14] Ayrıca bu tür sevişme sahnelerinin yer aldığı edebî eserler Türkçüler tarafından müstehcen ve zararlı görüldüğünden hoş karşılanmamaktadır. Türkçü süreli yayımlarda bu niteliği taşıyan eserlerin Türk gençliğinin ahlâkına zarar verdiği konusunda birçok yazı kaleme alınmıştır. Ahlâkın korunumu konusunda titiz olan Atsız da doğal olarak bu tür bir edebî anlatımdan uzak durmuştur.

Atsız'ın kadına bakışıyla alakalı olarak şunu söyleyip bahsi kapatmak şimdilik yeterli olacaktır. Atsız, yaşadığı dönem itibariyle Türk toplumunda kadının yerinden memnun değildir. Toplumun bir kısmı İslâm'da olmadığı halde dinî gereklilik zannıyla Arap adet ve gelenekleri üzerinden kadını tabiri caizse edilgen bir kimlikle "mal" olarak görmektedir. Diğer bir kısım ise medeniyet adı altında Batılılaşmanın ahlâkî ve kültürel yozlaşmaya sebebiyet vermesi nedeniyle kadını "cinselliği üzerinden" değerlendiren/değer veren bir anlayışın esiri olmuş durumdadır. Her iki kesimin kadına bakışının Türkçülük tarafından kabul edilemez oluşu ve kadının konumunun toplumsal bir sorun haline getirilmesi nedeniyle Atsız kadın, ahlâk ve aşk kavramlarını çalışmalarında sürekli işlemiştir. Onun kadına biçtiği paye Türk tarihinin ve kültürünün karakterize edilmiş birer örneğidir. Bundan mülhem edebî eserlerindeki kadın karakterlerin rolü de bu anlayış içerisinde değerlendirilmelidir. Sol'un, inşa etmeye çalıştığı Atsız imgelemi üzerinden Türkçülüğün kadına bakışını eleştirirken kadının konumunun ne olması gerektiğine dair bir izahın yapılmaması da çok ilginçtir. Peki, madem Atsız "Faşist" bir militarist erkek olarak kadın üzerinde sınırsız/kusursuz bir hâkimiyet kurmak ve aseksüel/cinsel kimliğinden uzak bir kadın tipolojisi yaratma içerisindedir ve bu "Faşizan" anlayış nedeniyle de Sol tarafından da eleştirilmektedir; öyleyse kadın, toplumda

13)Tanıl Bora, "Analar, Bacılar, Orospular: Türk Milliyetçi-Muhafazakâr Söyleminde Kadın", Şerif Mardin'e Armağan, Der. Ahmet Öncü-Orhan Tekelioğlu, İstanbul 2015, s. 259.

14)Atsız'ın kadına ve bununla birlikte aşka bakışını ifade eden bir çalışmayı daha önce kaleme aldığımızdan burada tekrara düşmek istemiyoruz. Arzu edenler bu çalışmamızda daha fazla bilgi ve yorumu bulabilirler bknz. Murat Yılmaz, "Nihâl Atsız'da Kadın ve Aşk", Türk Dünyası Tarih Kültür Dergisi, Cilt 60, Sayı 357, Eylül 2016, s. 46-50. Ayrıca henüz basılmamış bir çalışma olarak bknz. Murat Yılmaz, "Gümüşhaneli Bir Yazar ve Şair Olarak Nihâl Atsız'ın Edebî Eserlerinde Gençliğe Verilen Mesajlar", I. Uluslararası Gümüşhane Sempozyumu, 16-18 Ekim 2017, Gümüşhane.

nerede ve nasıl bir durumda olmalıdır? Bu analize muhtaç toplumsal soruna Atsız'ı eleştiren aynı Sol'un formülasyonel bir cevap vermesi haklı olarak beklenmektedir.

Sol'un Atsız imgeleminde eleştirinin, ilmî bir tartışma içerisine girilmeden üstünkörü yapıldığına dair örneklere de rastlanılmaktadır. Mesela, Belge, Atsız'ın "Faşist" militarist tarih anlayışına büyük tepki duymaktadır. Türk Kara Kuvvetlerinin kuruluş yılı olarak Atsız'ın bir tarihçi olarak gündeme getirdiği ve tarihsel açıdan kaynaklarla desteklediği MÖ 209 yılının 1974'te TSK tarafından kabul edilmesi[15] karşında Belge, bunu Faşizm ile militarizm arasındaki rahat geçişin bir örneği olarak göstermektedir. Öyle ki, *"Silâhlı Kuvvetler onun dediği tarihi 'esas aldılar', yani Atsız'ın 'ırkçı-faşist' tarih anlayışını onaylayıp ona uyum gösterdiler."*[16] Atsız'ın tarihçiliğini bu şekilde "ırkçı-faşist" olarak nitelendiren ve TSK'nın da onun bu teklifine onay vermesini eleştiren Belge'nin Türk Kara Kuvvetlerinin kuruluş yılının ne olması gerektiğini konusunda ilmî bir şey söyleyememesi dikkat çekicidir. Benzer şekilde Atsız'ın modern Türk tarihçiliğinin oluşum sürecinde sistematik bir Türk tarih anlayışının henüz ortaya koyulamadığı Cumhuriyet'in erken yıllarında metodolojik bir yaklaşımla Türk tarihini dönemlendirmeye çalışması da Yaşlı tarafından bilimsel bir eleştiriye tabi tutulmadan yalnızca *"Türkçü faşizmin Türk tarihine genel olarak bakışı ve tarih anlatısı da, aynı şekilde tarih-dışıdır"*[17] denilerek üstü çizilmektedir. Buna karşın Yaşlı, Atsız'ın metodik tarihçiliğini kesin bir dille reddederken Türk tarihinin nasıl dönemlendirilmesi gerektiği konusunda bir şey söylememekte ve eleştirdiği Atsız'ın tezine karşı bir tez geliştirmeye ihtiyaç duymamaktadır. Sol'un Atsız imgeleminde eleştirinin niteliği bu yönüyle salt bir ideolojik söylem, kaba bir deyişle linç kültüründen başka bir şey değildir.

Sol'un Atsız imgeleminde onu çarmıha germek için aşırı bir çaba gösterilmekte; Atsız çarmıha yerleştirilmek için adeta kesilip biçilmektedir. Örneğin; Bora, Türk milliyetçiliğinde vatan algısını işlediği bir yazısında, Türk milliyetçiliği anlayışının vatanın fiziki coğrafyasına ve sorunlarına kayıtsız ve ilgisiz kaldığı tezine bir dayanak olarak *"Türk ırkçılığının ve faşizminin ideologu"* Atsız'ın şu cümlelerini göstermektedir: *"Milletin devlet kurması için toprağa, yani vatana ihtiyacı vardır. Elde sağlam ve vuruşçu bir millet olursa bu vatan her zaman bulunur."* Ardından da buradan hareketle kendi tezini şöyle savunmaktadır: *"Belirli bir fizikî ve beşerî coğrafyaya bağlı olmayan, araçsal bir vatan tanımıdır bu. Milletin ve devletin kurulacağı herhangi bir arsa gibi görür vatanı; orası da burası da şurası da olabilir. Bizatihî bir sadakat konusu değildir. Fizikî ve beşerî coğrafya olarak özenilmesi, gözetilmesi gerekmez."*[18]

Bora'nın alıntı yaptığı Atsız'ın Nisan 1972'de Ötüken dergisinin 100. sayısında yayımlanan "Türkiye'nin Yeniden Kuruluşu" isimli bu makalesini, üstelik de onun alıntı yapıp bıraktığı paragraftan sonrasını okuduğumuzda kendi tezini kolayca çürütebilmekteyiz. Nitekim Atsız, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulu olduğu coğrafya, yani Türk vatanıyla alakalı şunları söylemektedir: *"Türkiye toprağı-*

15)Belge, "Bir Milliyetçilik Rüyası Olarak Nihal Atsız ve Romanları", s. 102.
16)Murat Belge, Militarist Modernleşme Almanya, Japonya ve Türkiye, İstanbul 2012, s. 704.
17)Yaşlı, "Kinimiz Dinimizdir" Türkçü Faşizm Üzerine Bir İnceleme, s. 101-102.
18)Bora, Milliyetçiliğin Kara Baharı, s. 150.

nın depremle batacağına dair bir emare olmadığı için bu yönde korku yoktur. Fakat toprağın denize akması ve ormanların yok olması sonucu memleketin çölleşmesi gibi ciddi bir tehlike vardır. Irk sağlığından sonra Türkiye'nin en mühim meselesi, yer altı servetlerini işletmeden önce yer üstünü yaşanır duruma getirmek, ormanlarla yağmur sağlayarak tarım verimini arttırmak, ondan sonra yer altı servetlerine el atmaktır." Bu kadar da değil, yine aynı yazısında vatanın fizikî ve beşerî coğrafyasına ilişkin tehlikeleri haber vermekte ve gerekli uyarıları yapmaktadır: "*Toprak kayması yüzünden, milyonlarca tonla ifade edilen toprak her yıl denizlere dökülmektedir. Ormanlar tarla açmak için kasten yakılarak memleket çölleşmektedir. 1960'da uçakla İstanbul'dan Ankara'ya yaptığım yolculukta ormansız, yeşilliksiz bir çöl seyrettim. 1931'de çam ormanlarıyla kaplı gördüğüm Bolu dağları çevresini 1960'da otobüsle yaptığım İstanbul'a dönüş yolculuğumda bomboş buldum. Büyük şehirler, hele 'dünya incisi' denen İstanbul milyarlarca liralık şeddadî binalarla tahrip edilmektedir. İstanbul'a 'iri bir köy' diyorlar. Köy bile değil de sokakları, yapıları ile güneşsiz, ağaçsız bir manastırhane...*[19] Üstelik Atsız, Bora'nın iddiasının tersine daha 1930'lu yılların başında, özellikle Ziya Gökalp'ın "halka doğru" prensibi gereği Anadolu'nun köylerine dek fizikî ve beşerî durumu masaya yatırmıştır. "*Bize göre herşeyden önce ve herşeyin üstünde düşünülecek mevzu köylerimizdir*" vurgusunu yapan Atsız, "*Köy evleri kerpiç harabeler halinde iken Türkiye'de şehirler yapılamaz. [...] Köylerde millî zevkimize göre bir köy mimarisine uygun programlı bir imar başlamadan büyük şehirlere büyük binalar yapmak caiz değildir*" der.[20] Böylece erken Cumhuriyet döneminde devlet yöneticilerine yapmaları gerekeni salık verir. Zaten Atsız Mecmua'nın çıkış amaçlarından birisi de köyün ve köylünün değerini bilmek/bildirmektir. Anlaşılacağı üzere Bora'nın "Türk ırkçılığının ve faşizminin ideologu" Atsız'ı, vatanın fizikî ve beşerî coğrafyasına hiç de iddia ettiği gibi ilgisiz değildir. Üstelik Atsız'ın fikrî sisteminde vatan kavramının şehitlik anlayışıyla bir bütün olarak değerlendirildiği göz önünde tutulursa, Türkçülükte kutsiyet arz eden vatana karşı en büyük sadakatin onun uğrunda savaşıp can vermek demek olduğu görülmektedir. Atsız'ın "*Şehitlerden elli milyon bekçisi olan/Aşılmaz bir kayadır bu ebedî Vatan!*"[21] dizeleri de aslında vatanın "*herhangi bir arsa*" olarak görülmediğinin/görülemeyeceğinin anlamlı bir ifadesidir.

Atsız'ın fikrî sisteminde askerliğin üstün tutulması ve askerî disiplinle bezeli bir toplumsal inşa çabası da Sol'un Atsız imgeleminde aşırı ve ağır eleştiri yönünden mutabık kaldıkları bir konudur. Buna karşın Atsız'ın bu konuda fikirlerini şekillendirdiği gerek İki Savaş Arası dönemde ve II. Dünya Savaşı sırasında gerekse Soğuk Savaş yıllarındaki uluslararası siyasî ve sosyo-kültürel gelişmeler çok yönlü bir şekilde incelemeye tabi tutulmaz. Atsız'ın militarist düşüncesine etki eden tarihsel faktörlerin ve şahsî yapıtaşlarının çok da önemi yoktur.[22] Çünkü Atsız "Faşist"tir ve ortaya koyduğu her türlü düşünce Batı'daki Faşist ve Nazist teorisyenlerden ilham alınarak oluşturulmuş kötü, bazen de onlardan daha da sert ve katı,

19) Atsız, "Türkiye'nin Yeniden Kuruluşu", Ötüken, Sayı 100, Nisan 1972, s. 4-5.
20) *** [Atsız], "Köycülük, Atsız Mecmua, Sayı 5, 15 Eylül 1931, s. 97-98.
21) Atsız, "Davetiye", Yolların Sonu, Barıman Yayınevi, İstanbul 1946, s. 52.
22) Bunları göz önünde bulundurarak yapılan bir çalışma için bknz. Murat Yılmaz, "Nihal Atsız'ın Felsefesinde Savaş Kavramı", Türk Yurdu, Sayı 352, Aralık 2016, s. 48-54.

birer kopyadır. Dolayısıyla Atsız'ın hiçbir çalışmasında dile getirmediği, mehazları arasında göstermediği, cümle arasında bile bahsetmediği Batılı fikir adamlarının ürettikleri kavramların ona yapıştırılmasında bir beis görülmemektedir. Dışarıdan gelen Türklüğe aykırı her türlü fikri reddeden ve Türkçülüğün dışarıdan gelmemiş tek düşünce olduğunu söyleyen Atsız'ı[23] Batılı kavramlar üzerinden anlamaya çalışmakla doğru ve gerçekçi sonuçlara ulaşılamayacağı aşikârdır.

Sonuç

Geniş bir kaynak taraması ve yeteri kadar zaman olsaydı bu yazının başlığı "Sol'un Atsız İmgelemi(ni Yıkmak)" şeklinde koyulabilirdi. Dolayısıyla kısıtlı bir kaynak çerçevesinde ve zaman diliminde inşa edilen bu metin, bu konunun bir öncülü olmak hasebiyle "yıkmak" yerine "sallamak" görevini ifa etmeye çalışmıştır diyebiliriz. Kısıtlamalara karşın yine de birtakım sonuçlara ulaşmak mümkün olabilmiştir. Her şeyden önce Sol'un yarattığı Atsız imgelemi sorgulanmaya açık bir görüntü çizmektedir. Bilinçaltında kökleşmiş bir tahammülsüzlüğün dışavurumu şeklinde bir Atsız imgeleminin ortaya çıkarılmaya çalışıldığı görülmektedir. Bu yaratım sürecinde Türkçülüğün "Faşizm" Atsız'ın da "Faşist" olarak lanse edilmesi, paradigmaların ideolojik bir söylem etrafında şekillenmesiyle gündeme getirilmektedir. Atsız'ın düşünsel temellerine inmede bu ideolojik bakış açıları kendilerini sınırlamaktadır. Ancak bir itiraf gibi ortaya konulması gereken bir hakikat de Sol'un Atsız konusundaki azimkâr çalışmalarının varlığıdır. Bu konuda çuvaldızın ise Türkçü camiaya batırılması gerekmektedir. Zira çeşitli saiklerin etkisiyle Türkçü kesim istenilen seviyede akademik eleştiri ve üsluba erişememiştir. Başta Atsız olmak üzere, 20. yüzyıl Türkçü aydınların görüşlerinin yeni bilgi ve yorumlar eşliğinde yeniden inşası Sol'un Atsız imgeleminin yıkılışını da doğrudan teşkil edecektir. Bu bağlamda hamasî slogan, demagoji ve apolojik bir söylemin Türkçülüğün retoriği olamayacağının artık anlaşılması gerekmektedir. Kendisini Türkçü yazar/akademisyen olarak tanımlayanlar, Sol'un başta Türkçülük ve Atsız ile ilgili olmak üzere deneme ve akademik çalışmalarını okumak zorundadır. Bu konulara hangi açılardan bakıp ne türlü izahlar yapıyorlar, bunu yaparken hangi ideolojik ve felsefî temellere dayanıyorlar bilmelidirler. Sol'un kurguladığı Türkçülük anlayışı ve Atsız imgeleminden yola çıkarak aslında öyle olmadığı ortaya konulmalıdır. Zaten bilgi birikimi de bu şekilde ilerlemez mi? Bir karşıtlık olmalı ki bunların çarpışmasından hakikat ortaya çıksın. Nâmık Kemâl'in dediği gibi *"Bârika-i hakikat, müsâdem-i efkârdan doğar."* Herkesin aynı düşünce iklimine sahip olduğu bir dünyada da gerçek olana başka nasıl ulaşılabilir ki!

23) Atsız, "Dışardan Gelmemiş Olan Tek Düşünce", Orkun, Sayı 2, 13 Ekim 1950, s. 3-4.

Kaynakça

*** [Atsız], "Köycülük", Atsız Mecmua, Sayı 5, 15 Eylül 1931, s. 97-99.
*** [Atsız], "Millî Ahlâk", Atsız Mecmua, Sayı 6, 15 Birinciteşrin 1931, s. 121-122;
*** [Atsız], "Bize Bir 'Gençlik' Lâzımdır", Atsız Mecmua, Sayı 12, 15 Nisan 1932, s. 285-287;
Atsız, "Gençlik ve Ahlâk", Makaleler III, İrfan Yayınevi, İstanbul 1997, s. 157-160.
Atsız, "Topal Asker", Yolların Sonu, Barıman Yayınevi, İstanbul 1946, s. 33-38.
Atsız, "Davetiye", Yolların Sonu, Barıman Yayınevi, İstanbul 1946, s. 47-52.
Atsız, Bozkurtlar Diriliyor, İstanbul 1949.
Atsız, "Dışardan Gelmemiş Olan Tek Düşünce", Orkun, Sayı 2, 13 Ekim 1950, s. 3-4.
Atsız, "Türkiye'nin Yeniden Kuruluşu", Ötüken, Sayı 100, Nisan 1972, s. 3-6.
Atsız, En Sinsi Tehlike, İstanbul 1992.
Belge, Murat, "Bir Milliyetçilik Rüyası Olarak Nihal Atsız ve Romanları", Parşömen, Cilt 4, Sayı 2, Yaz 2006, s. 73-104.
Belge, Murat, Militarist Modernleşme Almanya, Japonya ve Türkiye, İstanbul 2012.
Bora, Tanıl, Milliyetçiliğin Kara Baharı, İstanbul 2013.
Bora, Tanıl, "Analar, Bacılar, Orospular: Türk Milliyetçi-Muhafazakâr Söyleminde Kadın", Şerif Mardin'e Armağan, Der. Ahmet Öncü-Orhan Tekelioğlu, İstanbul 2015, s. 241-281.
Bora, Tanıl, Cereyanlar Türkiye'de Siyasî İdeolojiler, İstanbul 2017.
Bora, Tanıl, Türk Sağının Üç Hâli Milliyetçilik, Muhafazakârlık, İslâmcılık, İstanbul 2017.
Yaşlı, Fatih, "Kinimiz Dinimizdir" Türkçü Faşizm Üzerine Bir İnceleme, Ankara 2009.
Yaşlı, Fatih, Türkçü Faşizmden "Türk-İslam Ülküsü"ne, İstanbul 2017.
Yılmaz, Murat, "Nihâl Atsız'da Kadın ve Aşk", Türk Dünyası Tarih Kültür Dergisi, Cilt 60, Sayı 357, Eylül 2016, s. 46-50.
Yılmaz, Murat, "Nihal Atsız'ın Felsefesinde Savaş Kavramı", Türk Yurdu, Sayı 352, Aralık 2016, s. 48-54.
Yılmaz, Murat, "Gümüşhaneli Bir Yazar ve Şair Olarak Nihâl Atsız'ın Edebî Eserlerinde Gençliğe Verilen Mesajlar", I. Uluslararası Gümüşhane Sempozyumu, 16-18 Ekim 2017, Gümüşhane.